Dienaar des Woords was voor die bepaalde streek of plaats waarvoor hij was aangewezen, de Evangelist was voor *alle* kerken en *alle* plaatsen, gansch algemeen, en zonder bepaling.

Uit dien hoofde gaven ze dan ook toe, dat op missionair terrein, zoo binnenslands als buitenslands, een gezonden Dienaar in zeker opzicht, een taak zich kan zien opgedragen, die aan de taak der oude Evangelisten herinnerde; maar altoos met dien verstande, dat men het ambt van Evangelist niet meer als een afzonderlijk ambt naast dat van den Dienaar plaatste; en op dien grond beleden en belijden de Gereformeerde kerken nog slechts drie ambten te kennen: 1°. Leeraars (ook Doctoren); 2°. Ouderlingen; en 3°. Diakenen.

Al geven we dus Ds. Lion Cachet volkomen toe, dat wie het werk van Dr. Lowe niet kent, niet op de hoogte is omtrent allerlei, dat met de *medical mission* in verband staat, hij zal ons op zijn beurt moeten toegeven, dat Dr. Lowe, die blijkbaar volstrekt niet op de hoogte is van onze Gereformeerde beginselen, gevaar loopt door zijn gewaagde voorstellingen menig anders goed Gereformeerde op een jammerlijk dwaalspoor te brengen.

Barabbas.

Naar aanleiding van onze jongste meditatie ontvingen we van geachte zijde dit schrijven:

»In uw jongste meditatie: Niet deze maar Barabbas, wordt door u de voorstelling alsof Barabbas een struikroover en bandiet van professie zou geweest zijn, geheel verworpen. Ge ziet in hem een ruwen man uit Jeruzalems achterbuurt, die bij een oproer meedeed en toen, door hartstocht vervoerd, een doodslag beging. Alleen zoo kunt ge u zielkundig verklaren, dat het volk voor Barabbas partij koos en tegen Christus.

»Vergun mij de bescheiden vraag of voor het oude gevoelen, mede door een kundig exegeet als Calvijn voorgestaan, toch niet iets te zeggen valt. Calvijn, ik mag dit voor uwe lezers wel in herinnering brengen, zegt toch uitdrukkelijk in zijn verklaring der Evangeliën, dat Barabbas een struikroover was, die behalve aan moord en oproermakerij ook aan roof schuldig stond. Deze opvatting is door de bekende Bijbelverklaring van Patrick, Polus en Welsh onder ons volk algemeen verbreid geraakt. Vandaar dat uw besliste uitspraak: een roover was Barabbas *niet*, bij mij en wellicht ook bij anderen verwondering baarde.

»Vooreerst pleit voor Calvijns gevoelen de letterlijke beteekenis van het Grieksche woord in Joh. 18 : 40 gebruikt. Onze Statenvertaling heeft: En Barabbas was een moordenaar." Maar het woord λῃστὴς beteekent én in de H. S. én in het profane Grieksch overal *roover*, iemand die op buit uitgaat. De Fransche vertaling heeft dan ook: Or Barabbas étoit un brigand. Zou Johannes nu juist *dit* woord hebben gekozen, wanneer het alleen zijn bedoeling was iemand aan te duiden die »gelegentlich" een doodslag begaan heeft?

»In de tweede plaats vindt Calvijn een steun in de oude traditie. In de Ethiopische vertaling wordt Matth. 27 : 16 gelezen: *de overste der roovers*, terwijl de Arabische vertaling heeft: *een dief*. Zouden deze veranderingen in den tekst zijn aangebracht, wanneer niet algemeen de opvatting heerschte, dat Barabbas meer was dan een oproermaker?

»En eindelijk Calvijn wijst er terecht op, wat door alle uitleggers wordt toegegeven, dat Pilatus' doel bij dat droeve tooneel geweest is, door middel van het volk de vrijspraak van Christus te erlangen. Pilatus spreekt het openlijk uit, dat de Heiland *onschuldig* is; hij beschouwde hem dus niet als een oproermaker; hij wil hem loslaten, maar durft het niet, uit vreeze voor de priesters. Kon Pilatus, waar zijn doel zoodanig is, tegenover Christus een man plaatsen, wiens eenigste vergrijp is — dat hij een Romeinsch soldaat om het leven bracht? Wist Pilatus dan niet, dat zulk een misdaad hem juist den gewilden man maakte in de oogen des volks! De keuze van het volk laat zich op uw standpunt verklaren — die van Pilatus wordt geheel onbegrijpelijk.

»Neemt men met de nieuwere uitleggers aan dat Barabbas behoord heeft tot de talrijke benden siccariërs, die destijds volgens getuigenis van Jozefus onder de leuze van tegen Rome op te trekken, tegelijk voor zichzelf plunderden en roofden, die dus niet alleen bij de Romeinen maar ook bij de Joden gehaat waren, dan vindt de moeilijkheid vanzelf hare oplossing. Pilatus heeft een van de ergsten uit deze benden tegenover Christus gesteld, er op rekenende, gelijk Calvijn zegt, dat deze man om de gruwelijkheid zijner misdaden bij allen gehaat zoude zijn. Maar de Farizeërs en priesters wezen op de keerzijde der medalje: deze roover was gevat, toen hij voor een oogenblik gemeene zaak maakte met de oproerige elementen in Jeruzalem tegen Rome, hij stond hier als martelaar — en deze overweging gaf den doorslag. Het volk sloot de oogen voor het zondig verleden en zag alleen op den voorvechter van zijn vrijheid. Daarom riep men: Niet deze, maar Barabbas.

»Gaarne deze vragen aan uw oordeel onderwerpende, noem ik mij hoogachtend,

Uw getrouwen lezer
B."

Deze critiek stellen we op hoogen prijs. Een quaestie als deze behoort tot die punten, die nooit met volkomen zekerheid zijn uit te maken, omdat de nadere gegevens ontbreken. Tweeërlei gevoelen is hier bestaanbaar, waarvan Calvijn voor het één kiest. Wie nu, gelijk de geachte inzender, het met Calvijn houdt, speelt altoos een tamelijk sterke partij.

Nog meer zelfs geven we den inzender toe. De uitdrukking in onze meditatie: »Barabbas was geen bandiet", was metterdaad onvolledig; er had volledigheidshalve bij moeten staan: „in den gewonen zin des woords."

Ons doel was alleen er tegen op te komen, dat Barabbas vooral en uitsluitend als een onverlaat en schrikinboezemend struikroover tegenover Jezus werd geplaatst.

De Heilige Schrift toch zegt ons in Matth. 27 : 16: dat „*zij* (namelijk de inwoners van Jerusalem, die op het plein voor hem stonden) een een *welbekenden gevangene* hadden." In Marc. 15 : 7: dat Barabbas „gevangen was genomen met medeoproermakers, en dat hij in het oproer een doodslag begaan had". In Lucas 23 : 19: dat Barabbas »om zeker oproer, dat in de stad geschied was, en om eenen doodslag in de gevangenis was geworpen." En eindelijk in Johannes 19 : 40: dat »Barabbas een moordenaar was."

Vatten we nu deze gegevens saam, dan is met zekerheid alleen dit van Barabbas bekend: 1°. dat hij deel had genomen aan een oproer; 2°. dat dit oproer in Jeruzalem was uitgebroken; 3°. dat hij bij dat oproer een manslag had begaan; 4°. dat het volk hem als „een der hunnen" beschouwde; en 5°. dat hij ter oorzake van dat oproer en dien doodslag gevangen zat.

De vraag of hij buitendien nog andere moorden, en ook diefstal of roof op zijn geweten had, wordt door deze vier berichten *niet* uitgemaakt. De aandacht wordt saamgetrokken op dat *bepaalde* oproer te Jeruzalem en op dien *éénen* doodslag tijdens dat oproer, en aan dat oproer wordt een *patriottisch* karakter geleend. (*Zij* hadden een welbekenden gevangene).

Dat nu Johannes kortaf zegt: „En hij was een moordenaar," en daarvoor een scherp woord bezigt dat meestal *bandiet* beteekent, is geheel in overeenstemming met Johannes' schrijfwijze. Zoo korte scherpe opmerkingen vindt men alleen bij hem.

Maar als er nu vier verhalen voor mij liggen, in één waarvan alleen het algemeene woord: „moordenaar," zonder meer, voorkomt, en in drie waarvan die moord en de omstandigheden er van omschreven worden, dan zal het toch eisch van goede exegese zijn, dat ik het algemeene woord van dat éene verhaal uitleg naar de breeder omschrijving van de andere drie. Niet omgekeerd.

En dit te meer, daar Johannes dit tafereel blijkbaar verkort. Immers hij deelt niet eens mede dat Pilatus zelf Barabbas genoemd had.

Op grond nu hiervan veroorloofden we ons, in afwijking van Calvijn, de meening, dat, wie en wat Barabbas overigens ook moge geweest zijn, in de lijdensgeschiedenis, in dit verhaal, bij dit tafereel de nadruk *niet* daarop valt, dat hij een gemeen struikroover was, maar veel meer daarop, dat hij als pseudo-patriot het valsche messiasspel tegen de Romeinen had gespeeld. Niet als had hij zichzelf voor een messias uitgegeven, maar omdat hij in Jeruzalem zelf in opstand had durven komen tegen Romes oppermacht.

Van zulk een man kon gezegd, „dat *zij* destijds een gevangene hadden". Van hem kon het heeten, dat ze een „*welbekenden*" gevangene hadden. Van hem, dat hij „met medeoproermakers gevangen was genomen." Van hem, dat hij gevangen was, om een „oproer in Jeruzalem." Van hem, dat hij bij dit oproer „een doodslag had begaan." Van hem eindelijk, dat hij een „moordenaar" was.

En kwam hier nu bij, gelijk de geachte inzender zelf onderstelt, dat diezelfde Barabbas vroeger bij een der guerillabenden was aangesloten geweest, en een ruw, wreed man was, bij wien booze passie zich met valsch patriotisme mengde, dan kon Johannes zelfs zeer wel schrijven: hij was een bandiet, zonder dat dit de beteekenis van zijn optreden op Gabbatha verandert.

En wat de zielkundige vraag, die natuurlijk bij goede exegese eerst in de tweede plaats meerekent, betreft, zoo staan *twee* overwegingen tegenoverelkander. Op een wezenlijken bandiet is het volk wel geneigd de lynchwet toe te passen, niet om zijn vrijheid te eischen. En omgekeerd moest het op Pilatus' lijn liggen, gelijk onze correspondent zegt, omj een zoo min verkieslijk man mogelijk naast Jezus te plaatsen.

Of het echter denkbaar is, dat een Romeinsch landvoogd ooit zijn eere zooverre zou hebben te grabbel geworpen, om de invrijheidstelling van een berucht struikroover, een boef, en onverlaat, aan te bieden, laten we aan den kenner van de Romeinsche antiquiteiten ter beslissing.

Doch natuurlijk we dringen ons gevoelen aan niemand op. Wie onze exegese onjuist vindt, verwerpe se. Slechts houde men in het oog, dat in de dagen waarin Calvijn leefde de eeuwenoude ruwere traditie in Barabbas niets dan een gruwelijken schurk en schobbejak zag.

KUYPER.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ontvangen door Ds. HOUTZAGERS, van den heer J. J. Leys, onderwijzer Gr. v. Pr. 2ch. Doetinchem *f* 2.50.

Uit de Pers.

Ds. Gispen, die nooit den moed verliest om zijn vriend te Jeruzalem op de hoogte te houden, schrijft hem nu weer over twee dingen, over de lente die komt, en over pastoor Brouwers die begraven werd.

Van die komende lente zegt hij:

In de tuinen en tuintjes en op het open veld zijn de eerste uitspruitsels en groene blaadjes zichtbaar geworden. Zij kondigen weder de nadering van de lente en den zomer aan. Zij bevestigen weder het woord des Heeren, dat de wisseling der jaargetijden niet zal ophouden; zij doen weer denken aan het leven uit den dood, aan de vastheid der ordeningen van hemel en aarde, aan de heerlijke toekomst van het verlost heelal.

Zij kunnen ons zoo treffen, die kleine, groene blaadjes, en wij kunnen er zooveel grootheid in opmerken, als we achter het zichtbare den onzichtbare zien, die zijne eeuwige kracht en mogendheid, zijne goddelijkheid in de schepselen openbaart.

De lente is de bloeitijd van de hoop. Ook in het menschelijke leven. Wat moet een samenleving van enkel oude lieden toch somber zijn! Als ik de oude menschen aantie, die in gesticht en hunne laatste dagen slijten, wordt ik dikwerf aangegrepen door een gevoel van weemoed en medelijden. Dezen moeten op hun ouden dag nog uniform; de kleêren van het huis, dragen en geteekend als verpleegden langs de straat gaan. 'sZondags vooral, als zij naar de kinderen of familie gaan, kunnen ze nog parmantig stappen. Enkelen zijn nog gepaard en gaan gearmd, elkander steunend en voorttrekkend. Nu en dan ziet men nog een mannenborst, versierd met het metalen kruis, anderen met medaljes en dienstkruisen, van langdurigen en trouwen dienst of belangrijke krijgsverrichtingen. De vrouwen zijn meestal, zoo op het oog, zwakker en gebogener dan de mannen, enkele nog de sporen van vroegere schoonheid dragend. Hieruit heb ik wel eens het vermoeden gekregen dat, over het algemeen, de levenstaak der vrouw, vooral in den stand der werklieden, zwaarder is dan die van den man.

En dezen zijn nog de gelukkigen, die een onbezorgden ouden dag hebben. De kinderen en de familieleden hebben gezegd: vader of moeder, of beiden tegelijk, moeten maar zien in »het huis" te komen; dat is er voor. En de ouwjes stemden toe en hopen, dat hunne kinderen, als zij oud worden ook weder in »het huis" hunne laatste dagen zullen slijten.

Wat is de mensch, en wat is het leven!

In het menschenleven is het slechts eenmaal lente. En voor velen is die lente schraal en guur en koud, de zomer kort en teleurstellend, de herfst zonder vruchten, en de winter lang en bang!

Het wil mij soms voorkomen, dat het geloof alleen ons den waren blik geeft op de natuur en haar leven. Want het geloof leert ons in aanmerking nemen de dingen, die men niet ziet. Voor geloovige oude menschen moet, dunkt mij, de lente bijzonder aantrekkelijk zijn. Niet om hoop te voeden op terugkeer van aardsche jeugd, maar omdat zij, niettegenstaande de hopeloosheid voor dit leven, met beter wisseling zich vleien mogen en elke lente hen nader brengt aan dat gansch zeer uitnemend, eeuwig gewicht van heerlijkheid, dat voor hen bereid is.

Zie, zoo kan een mensch soms mijmeren te midden van alle drukte, alle zorgen en moeilijkheden des aardschen levens. Al weten we, dat noch de lente noch de zomer veel verandering zal brengen in de eentonigheid des aardschen levens, dat ze ons noch rust noch uitspanning brengen zullen, toch kan het hart tot dankbaarheid gestemd worden, als we de natuur weer zien herleven, en het oude, dat altijd nieuw blijft, zich weder herhaalt evenals de vrouw die, de bange ure doorworsteld hebbende, zich weder verblijdt, dat een mensch ter wereld geboren is.

In het midden van wat blijft en vergaat levende, grijpen wij naar hetgeen eeuwig is.

En van het tweede:

Dezer dagen aanschouwde ik de plechtige begrafenis van den vermaarden pastoor Brouwers van Bovenkerk, bij Amsterdam. Onder de velen, die het lijk volgden, bevond zich ook de president van de Synode der Ned. Herv. kerk, Ds. Perk. Het is te hopen, dat Dr. Bronsveld van dit feit maar onkundig blijve, want lichtelijk zou hij er een kniebuiging voor Rome in zien, en dat van den president der Synode!

Wijlen pastoor Brouwers was een vermaard man door zijne letterkundige talenten, zijn smaden van sommige Oranje-Vorsten, zijn ijveren tegen de annexatie van Nieuwer-Amstel bij Amsterdam en, misschien ook, ons zijne bemoeiingen met de dingen des aardschen levens. Zoo hoog stond pastoor Brouwers aangeschreven, dat de Burgemeester van Nieuwer-Amstel, in ambtsgewaad, de uitvaart bijwoonde. In de Roomsche streken van ons vaderland hoort men meer, dat burgerlijke en militaire autoriteiten zulks doen, maar in Holland heeft, geloof ik, dit niet plaats. Het kan echter ook zijn, dat de Burgemeesters nu besloten hebben altijd bij de begrafenis van predikanten en geestelijken in ambtsgewaad tegenwoordig te zijn; want om zulks alleen bij Roomsche geestelijken te doen zou weinig strooken met de traditie van oud-Nederland, en de onrijdigheid der overheid in zaken van godsdienst, zooals die in de nieuwere tijden al gemeen aangenomen is.

Maar wat mij het meest trof, was de aanwezigheid van zoovele parochianen die gezeten in Utrechtsche wagentjes het lijk van hun zielen-herder volgden. Zij vertegenwoordigden geen letterkundigen kring, zij zagen er niet uit als beoefenaren der schoone kunsten, maar op hunne aangezichten was devotie, de uitdrukking van eerbied en aanhankelijkheid, de bereidwilligheid om vurig voor de zielerust van hun overleden pastoor te bidden. Indien wij een oogenblik het bijgeloof en de dwaling van de eigenlijke daad des harten, in onze voorstelling, kunnen onderscheiden, doet zulk een schouwspel ons weldadig, ja beschamend aan. Wij, predikanten, denken dan wel eens meer, dan oorbaar is te zeggen, Vooral als men in groote steden de kerk dient, gevoelt men hoe gering en slap de betrekking is tusschen de predikanten en hun gehoor. Op de dorpen en in kleine steden is dat natuurlijk veel beter. Ook in de eerste jaren der Scheiding, toen de gemeenten overal klein waren. Maar zoo als het nu reeds is, laat geheel de toestand veel te wenschen over. In de Gereformeerde kerken te Amsterdam A en B arbeiden thans negen predikanten. Indien nu die ééne kerk *dertig* predikanten had, dan zou ieder predikant nog een wijk hebben van ruim duizend zielen. Een dorpsgemeente van duizend zielen acht men al groot. En zelfs daar hoort men nog klachten over de predikanten, al is het niet in die mate als in de steden.

De stoffelijke zijde der moeilijkheid zal ik maar niet eens aanroeren, want de geestelijke en zedelijke kant is overweldigend genoeg. Men ziet de bezwaren en gevaren gaandeweg toenemen, en staat onmachtig tegenover de macht der werkelijkheid.

Een lichtpunt is het zeker, dat de Gereformeerde kerken nu onafhankelijk van den staat zijn en dus meer vrij in hare beweging dan de kerk voor dezen was. De tucht op leer en leven kan beter gehandhaafd worden dan in vroeger dagen. Maar onvolmaakte toestanden zullen er blijven bestaan. En vooral met het oog op de tegenwoordige maatschappelijke toestanden, nooden en de daaruit voortvloeiende kwesties is het niet te verwachten dat er weldra gunstiger toestanden zullen komen.] Door vriend en vijand wordt de kerk vaak voorgesteld als de groote zondebok, die alle schuld op zijn hoofd krijgt. De volkspoppermacht wordt door velen als geneesmiddel tegen alle kwalen begeerd en, zooveel de omstandigheden nu reeds toelaten, toegepast.

En onder dat alles gaat de wisseling der jaargetijden bestendig voort, Zoolang het God behaagt deze wereld in stand te houden, zal elke crisis, elk oordeel, dat over de wereld en de kerk komt, de vastheid van het welbehagen Gods meer openbaar doen worden voor hen, die oogen hebben om te zien en harten om op te merken. Al de verschijnselen in de hedendaagsche samenleving wijzen er op, dat God naar zijn rechtvaardig oordeel, de zonden ook in dit leven straft. De zonden der vaderen aan de kinderen en de zonden der kinderen aan de kindskinderen. Geen theorie hoe zuiver en volkomen ook, zal van dat oordeel ons kunnen verlossen. Zij zal slechts evenals bij de verwoesting van Jerusalem en den val van het Romeinsche rijk, de onmacht der menschen meer aan het licht brengen. Het oordeel zal wederkeeren tot gerechtigheid en de oprechten zullen het goedkeuren.

De opmerking van den Burgemeester is *ad rem*.

Rome mint, wat men noemt den *splendor ecclesiae*, d. i. het openlijk praalvertoon der kerk, en hecht er daarom bijzonder veel aan, dat bij zulk een begrafenis de burgerlijke en militaire autoriteiten haar opwachting maken.

Wij, Calvinisten, zijn daar *niet* op gesteld.

Als een onzer ten grave wordt uitgedragen, werkt geestelijke gehechtheid, geestelijke ernst en heerscht er geestelijke eenvoud.

Alleen voor de »*Volkskerk*" is het wel eenigszins stuitend, dat Rome zich almeer als *de* Volkskerk gaat gedragen. Twee millioen zielen der Synodalen, en een millioen driemaal honderdduizend Roomschen.

Het scheelt nog wel, maar toch niet zoo heel veel.

En bovenal Rome kan op haar anderhalf millioen rekenen; de Synodale Volkskerk op geen millioen.

Videant Consules.

Nu, de Synodale Praeses was er gelukkig zelf bij.

KUYPER.

Officieele Berichten.

(*Met verkorting uit het Kerkblad van 24 Maart*).

ZENDING.

L. S.

De Deputaten tot de Zending onder Heidenen en Mohammedanen, benoemd door de Gereformeerde Kerken in Nederland, in hare Generale Synode op 17 Juni 1892, hebben in hunne vergadering van 15 Maart 1893 overwogen, bedenkingen, die van eenige zijden zijn ingebracht tegen hunne handelingen, inzake de uitzending van Dr. J. G. Scheurer als Zendeling-Arts.

Voor Deputaten was twijfelachtig of het wel op hun weg lag, zich thans in deze te verantwoorden. Immers, zij zijn wèl gelast rapport uit te brengen aan de eerstkomende Generale Synode, maar niet aan eenige bladen of personen. Dewijl echter wenschelijk was, dat niets de geestdrift zou dooven in een zaak zoo heilig en heerlijk als de Zending, en dat misverstand hierin geenerlei verdeeldheid en verkeerdheid zou doen opkomen; terwijl zij natuurlijk tevens gaarne den broederen in alles ter wille zijn wat hun personen betreft en niet hun mandaat (waarover zij immers niet kunnen beschikken); hebben zij, ondanks hun bezwaar, geoordeeld het volgende in herinnering te moeten brengen:

1. Eenerzijds is door de Voorloopige Synode van Gereformeerde Kerken in Nederland, blijkens Art. 89 harer Acta, het volgende in dezen besloten:

»3°. dat zij, in het *stadium* van de onderhandelingen, waarin zij *op dit oogenblik* met de Christ. Geref. Kerk verkeert, tot haar leedwezen *buiten machte is* om op de voorstellen in genoemd rapport [nl. inzake Midden-Java] vervat, in te gaan;

dat zij echter, *om het hoog gewicht der zaak*, besluit, deze rapporten met de bijlagen *op te zenden aan de Generale Synode der Gereformeerde Kerken, opdat ze*, door de tusschenkomst van deze Synode, *in handen mogen komen van de Zendingscommissie dezer Kerken, opdat de zoo in nood verkeerende Zending op Midden-Java geen schade lijde*, en de Kerken ook later haar voordeel kunnen doen met de vele gegevens en wenken, die in die rapporten geboden zijn; willende intusschen de Synode niet geacht worden, hiermede over de beschouwingen en wenken, die in deze rapporten voorkomen, harerzijds reeds een oordeel te hebben uitgebracht.

Blijkens ditzelfde artikel is, in de bespreking van dit besluit, op snel en krachtig handelen en op ruim mandaat aangedrongen, en eindelijk de zaak naar de Generale Synode verwezen, die — blijkens de eenvoudige doorzending der rapporten en benoeming der Deputaten — getoond heeft, hiermede genoegen te nemen.

2. Anderzijds is in de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, blijkens Art. 85 harer Handelingen nog sterker bepaling gegeven (blz. 67):

»In overleg met den President en den Vice-President der Zendingscommissie wilde de Secretaris voorstellen, die ineensmelting eerst in de toekomst te doen plaats hebben *tenzij Deputaten geruststellende verklaringen kunnen geven op een viertal punten*. . . . .

»*d*. Zal de Vereeniging zelve wel geene Zendelingen meer uitzenden, *maar mogen de Deputaten het wel doen* door middel van haar, *ook op het terrein van Midden-Java?*"

De adviseerende Deputaat antwoordt terstond:

Op *a*: Wij hebben als Deputaten dit alles niet besproken. Kerk en Zending vormen geen tegenstelling. *Als Deputaten gaan wij van de gedachte uit, dat al het onze, zooals het thans is, wordt aanvaard*. . . . . Op *d*: *De Deputaten blijven onverkort in al hunne rechten*. . ." . . . . . »De Secretaris verklaart, dat hij zijn voorstel kan intrekken, al is hij niet in elk opzicht gerust . . . . . De Conclusiën van het advies der Deputaten verkrijgen *daarop* de algemeene instemming der Synode"

3. Ten derde blijkt dit ook door de Generale Synode als hare bedoeling aanvaard, uit de *in dit Artikel 85 geëischte*, en door haar gegevene *continueering* van den Director *en van den Penningmeester*.

4. De Generale Synode heeft alzoo de besluiten beiderzijds aanvaard, en door de onbeperkte volmacht aan hare leden door de Classen en Provinciën gegeven, is dus mandaat van al de ter Generale Synode vertegenwoordigde Kerken aan Deputaten tot de Zending, om:

1. Snel, vrij en krachtig te handelen.
2. De methode van de Zendingscommissie der Christelijke Gereformeerde Kerk te volgen *ook inzake* Midden-Java.

Deputaten *moeten* dus dr. SCHEURER uitzenden, en *mogen* dit niet anders doen dan voorheen genoemde Zendingscommissie zou hebben gedaan.

Wat theoretische beschouwingen betreft over ambt, uitzending, macht van Deputaten, enz. willen Deputaten niet op de besluiten der e.k. Synode vooruitloopen.

Deputaten achten hiermede alle oorzaak van vrees, ergernis, wantrouwen of verslapping te hebben weggenomen, en vertrouwen dus, dat hun uitnoodiging aan de Kerken om, naar het verblijdend voorbeeld door sommige reeds gegeven, hun gebed en hun inzamelingen ten spoedigste en ten ernstigste te schenken voor de uitzending van den Zendeling-Arts der Gereformeerde Kerken in Nederland naar Midden-Java

Geve de Heere, dat er een zaaien en een maaien in zegeningen zij tot heil van zielen en tot eere zijns Naams!

Namens Deputaten,
M. VAN MINNEN, *Praeses.*
F. LION CACHET, *Assessor.*
L. VAN DER VALK, J. H. FERINGA, } *Scribae.*
J. H. DONNER, *Zendings-Director.*

Vergadering van de Classis Haarlem, gehouden den 28 Februari 1893 te Haarlem.

Naar toerbeurt treedt als Praeses op Ds. C. Stadig; als assessor neemt naar de orde Ds. J. Schotel plaats, terwijl Ds. J. Langhout wederom met het scribaat wordt belast.

Gelezen en behandeld wordt de conceptregeling van de vergaderingen en werkzaamheden der Classis.

Enkele personen uit een der kerken hebben bezwaar ingediend tegen het door den kerkeraad van hunne kerk voor enkele jaren genomen besluit, dat de ambtsdragers voor hun leven zouden worden verkozen. Deze zaak wordt breedvoerig besproken en den kerkenraad geraden het daarheen te leiden, dat de rust en de vrede in de gemeente worde bewaard.

De vergadering wordt door den voorzitter gesloten en eindigt deze met dankgebed.

Vergadering der Geref. Kerken in de Classis Zutfen, gehouden den 9en Maart 1893 te Winterswijk.

Het Moderamen wordt gevormd door Ds. Gezelle Meerburg, praeses; Ds. Mulder, scriba; Ds. Lindeboom, assessor. — Na opening met gebed en Psalmgezang worden de notulen der vorige vergadering gelezen en, behoudens een enkele opmerking, goedgekeurd.

Aan de orde komt allereerst het praeparatoir onderzoek van den heer H. Teerink, cand. a. d. V. U. te Amsterdam. Na beraadslaging wordt overgegaan tot stemming en door de Classis br. Teerink beroepbaar gesteld voor den dienst des Woords in de Gereformeerde kerken.

Naar aanleiding van een opmerking, die br. Tenkink maakt betreffende sommige uitdrukkingen in onze Belijdenisschriften, ontspint zich eene langdurige discussie. De Classis onthoudt zich van eene besliste uitspraak en acht het wenschelijk, dat meerdere vergaderingen in deze zaak haar licht ontsteken.

Na de Pauze wordt de acte van ineensmelting der kerk van Doesburg A en B goedgekeurd, behoudens nadere approbatie der Generale Synode.

Nog worden enkele vragen beantwoord, waarna bepaald wordt, dat de e. k. Class. verg. zal gehouden worden te Vorden.

Ds. Mulder sluit de verg. met dankregging.

Provinciale Synode in Friesland.

De Kerkeraden der Geref. kerken van Leeuwarden *A* en *B*, daartoe gemachtigd door de Classis Leeuwarden, als Synodale Classis, roepen bij dezen op de verschillende Classen in de Provincie Friesland, tot het houden eener *Provinciale Synode te Leeuwarden*, Woensdag 24 Mei 1893. Punten of vragen voor het Agendum, en alle verdere stukken op die Synode betrekking hebbende, worden zoo spoedig mogelijk ingewacht bij een der onderteekenaren, gecommitteerd tot de opmaking van het Agendum en tot voorbereiding van alles, wat op deze Synode betrekking heeft.

Namens de beide Kerkeraden voornoemd,
Ds. J. v. ANDEL.
W. C. v. MUNSTER.

Binnenland.

PROPAGANDA-VERGADERING,

te houden op Maandag den 3den April 1893 (2den Paaschdag), te Dordrecht, in de Westerkerk (Muijs van Holystraat).

AGENDA.

De agenda voor deze Meeting is als volgt samengesteld:

1. Opening door den voorzitter, Ds. P. Biesterveld.
2. Referaat van den WelEerw. heer Ds. K. Fernhout van Dordrecht: „Ons Nationaal volkskarakter eischt eene Gereformeerde Jongelingsvereeniging."
3. Bespreking van het voorstel tot het oprichten van een Provinciale afdeeling van den Bond; in te leiden door den bondssecretaris Joh. T. de Lange van Rotterdam.
4. Referaat van den heer N. Oosterbaan, van Middelstum, hoofdbestuurder van den bond: »Het wezen en doel der Gereformeerde Jongelingsvereeniging."
5. Sluiting der vergadering.

Als de tijd het toelaat, zullen de volgende onderwerpen nog in bespreking worden gebracht:

1. De inrichting der vergaderingen van de Jongelingsvereeniging.
2. Knapenvereenigingen.
3. De functiën in de Jongelingsvereenigingen.

MEDEDEELINGEN.

a. De vergadering zal aanvangen 's namiddags ten één ure precies en zal worden gesloten uiterlijk halfzes.

b. De vergadering zal worden geleid door den WelEerw. heer Ds. P. Biesterveld van Rotterdam, lid der commissie van advies van den Bond.

c. Na elk referaat zal er gelegenheid zijn tot debat. Aan dit debat kan worden deelgenomen door ieder, die den Bijbel als Gods Woord erkent en dus op denzelfden grondslag staat als de Christelijke Jongelingsvereeniging.

d. Aan den ingang van het lokaal zullen programma's worden verkrijgbaar gesteld à 10 cents; daarop zijn afgedrukt de agenda der vergadering, de te behandelen stellingen en de liederen, die gezongen zullen worden.

e. De vergadering is voor ieder toegankelijk, zoowel voor jongedochters als voor jongelingen, voor vrouwen zoowel als voor mannen.

f. De kerk zal reeds om 12 uur geopend zijn, terwijl er gelegenheid zal zijn tot het gebruiken van koffie en brood in de consistorie, tegen billijken prijs.

Des avonds ten 7½ ure openbare vergadering in het kerkgebouw Kromhout, waar in het belang der Jongelingsvereenigingen eene rede zal worden gehouden door den WelEerw. heer Ds. J. H. Feringa van Klundert, na een inleidend woord van den WelEerw. heer Ds. P. Biesterveld van Rotterdam. Toegang vrij.

Buitenland.

Duitschland. Plan tot stichting van een seminarium tot opleiding van predikanten voor Geref. Kerken.

De Gereformeerden in Duitschland hebben weder een teeken van leven gegeven. Wel wordt geregeld jaarlijks de vergadering van den Gereformeerden bond gehouden, maar het wil ons voorkomen dat deze bond, met welke uitnemende bedoelingen ook opgericht, weinig kan doen tot wederoprichting der Gereformeerde kerken in Duitschland, sedert hij, schoon op den grondslag van den Heidelbergschen Catechismus geconstitueerd zijnde, het synergisme van den hoogleeraar Ebrard in bescherming nam en daardoor den ook in Nederland bekenden Dr. Zahn afstootte.

In Duitschland's Gereformeerde kringen is sedert jaren gevoeld dat wanneer het overblijfsel der Gereformeerde kerken niet geleid wordt door herders en leeraars die een Gereformeerde opleiding genoten hebben, die kerken hoe langer hoe meer zich zullen oplossen in de Unie, hetgeen praktisch beteekent, dat zij dan van lieverlede een gematigd Luthersch stempel zullen ontvangen. Voor »de Unie" zijn zoowel de Lutherschen die op de belijdenis hunner kerk gesteld zijn, als de Gereformeerden, die het Calvinistisch type hunner kerk zoeken te handhaven, bevreesd. Wanneer eene Luthersche of Gereformeerde gemeente in de Geunieerde Evangelische kerk wordt opgelost, dan worden daarmede de punten van geschil tusschen Lutherschen en Gereformeerden voor onwezenlijk verklaard.

Om nu te voorkomen dat steeds meer gemeenten, door zich in de Unie op te lossen, voor de Gereformeerde kerk zouden verloren gaan, gevoelde men in Gereformeerde kringen dat het noodzakelijk is, om de aanstaande her-